

**Szkoła Podstawowa nr 3
z Oddziałami Dwujęzycznymi
w Gostyniu**

Przedmiotowy System Oceniania

Język polski

Spis treści

- I. Założenia PSO
- II. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności
- III. Kryteria oceniania
- IV. Sposób poprawy ocen bieżących
- V. Zasady ustalania oceny śródrocznej i rocznej
- VI. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa IV
- VII. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa V
- VIII. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VI
- IX. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VII
- X. Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VIII

Założenia PSO

1. PSO ma na celu informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz motywowanie do dalszej pracy.
2. Dostarczanie rodzicom/ opiekunom prawnym i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
3. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia metod i form pracy dydaktycznej.
4. Zakres wymagań edukacyjnych oraz sposób i zasady oceniania nauczyciel przedmiotu przedstawia uczniom na początku roku szkolnego.

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

Kontroli i ocenie podlegają następujące obszary aktywności ucznia:

1. Wypowiedzi ustne:

- dłuższe wypowiedzi na podany temat
- głos w dyskusji
- opowiadanie

2. Prace pisemne:

- zadania z zakresu nauki o języku oraz kształcenia literackiego i kulturalnego
- wypracowania w formie wypowiedzi przewidzianej programem nauczania

3. Sprawdziany:

- testy literackie i językowe
- sprawdziany z nauki o języku
- dyktanda ortograficzne
- prace klasowe składające się z wypracowania oraz testu czytania ze zrozumieniem

4. Czytanie:

- technika czytania
- czytanie ze zrozumieniem

5. Aktywność podczas lekcji.

6. Zeszyt przedmiotowy:

- estetyka
- systematyczność prowadzenia
- poprawność zapisów

7. Recytacja.

8. Zadania dodatkowe:

- udział w konkursach związanych z przedmiotem nauczania
- różne formy przekładu intersemiotycznego związane z tematyką lekcji.

Kryteria oceniania

1. Zgodnie z WSO stosuje się skalę ocen 1-6. Nie używa się znaków „+” i „-”.
2. Uczeń ma prawo raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Nie dotyczy to zapowiedzianych wcześniej prac klasowych, testów i sprawdzianów.
3. Spis lektur szkolnych dla danej klasy oraz terminy ich omawiania nauczyciel podaje na początku roku szkolnego.
4. Sprawdziany, testy, dyktanda oraz prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.

5. Prace klasowe, testy i sprawdziany są obowiązkowe. W przypadku nieobecności, uczeń powinien napisać pracę w terminie późniejszym, ustalonym z nauczycielem (nieprzekraczającym dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły).
6. Uczeń ma obowiązek dokonać w pracy klasowej analizy błędów i wykonać ich korektę.
7. Kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane
8. W ocenianiu uwzględnia się zalecenia zawarte w opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej, innych poradni specjalistycznych, a także indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia.
9. Uczniom z dysleksją i dysortografią nie obniża się oceny za błędy ortograficzne drugorzędne pod warunkiem, że uczeń systematycznie uczęszcza na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizowane w szkole.

Zasady ustalania ocen

Prace klasowe, sprawdziany, testy i kartkówki oceniane są następująco:

- Ocena celująca - 100%
- Ocena bardzo dobra – od 90%
- Ocena dobra – od 75%
- Ocena dostateczna – od 51%
- Ocena dopuszczająca – od 35%
- Ocena niedostateczna – od 34%

W przypadku dyktand ortograficznych dopuszczalne są inne wielkości w zależności od stopnia trudności zadania. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

Błąd ortograficzny pierwszorzędny – to naruszenie zasad pisowni : rz- ż, ó- u, ch- h, „nie” łącznie lub rozdzielnie, wielka i mała litera, pisownia głosek nosowych.

Pozostałe błędy to błędy ortograficzne drugorzędny. 3 błędy drugorzędne= 1 błąd pierwszorzędny.

Błąd interpunkcyjny – brak znaku przestankowego lub postawienie go w niewłaściwym miejscu.

Tryb poprawiania ocen bieżących

1. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z pracy klasowej, sprawdzianu i dyktanda uczeń ma możliwość jej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem (nieprzekraczającym dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac).
2. W dzienniku zostają zachowane obie oceny (niedostateczna i poprawiona).

Zasady ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

Ocenę śródroczną i roczną ustala się na podstawie ocen bieżących, ze szczególnym uwzględnieniem ocen za prace klasowe i sprawdziany.

Klasyfikacja śródroczna podsumowuje osiągnięcia edukacyjne ucznia w I półroczu, klasyfikacja roczna – w danym roku szkolnym.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa IV

Ocena celująca:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością sądów,
- wzorowo wykonuje zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra:

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej :

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach, a także konkursach przedmiotowych,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi , w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym,
- analizuje utwór poetycki, wskazując środki stylistyczne,
- samodzielnie wyodrębnia i nazywa elementy świata przedstawionego,
- podaje poprawnie cechy baśni i legendy, opowiadania oraz komiksu,
- odróżnia pojęcie narratora i podmiotu lirycznego,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- angażuje się w zadania dodatkowe,
- rozróżnia poznane w klasie IV części mowy,
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu,
- wyróżnia w zdaniach podmiot i orzeczenie ,

- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone, stosuje różne rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi,
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski, spółgłoski, sylaby,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w klasie IV.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego,
- potrafi ocenić postępowanie bohatera literackiego,
- rozumie przesłanie wynikające z baśni,
- potrafi wskazać w wierszu epitet, porównanie, przenieśnię,
- redaguje wypracowania w formach wypowiedzi poznanych w kl. IV,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- rozróżnia części mowy poznane w kl. IV i poprawnie je stosuje,
- wskazuje podmiot i orzeczenie,
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone,
- odróżnia głoskę, literę, samogłoskę, spółgłoskę i sylabę,
- stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV,
- bierze czynny udział w lekcji.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne,
- zna elementy świata przedstawionego,
- odróżnia baśń, legendę, komiks i opowiadanie od innych utworów,
- odróżnia postacie fantastyczne od realistycznych,
- wskazuje epitety, porównania i przenieśnię,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację, rozpoznaje poznane części mowy,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki,
- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone,
- rozróżnia głoski i litery,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w klasie IV,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocena dopuszczająca:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- większość zadań, nawet łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, nie zawsze właściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym,
- wyodrębnia główne postacie literackie,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki,
- odróżnia samogłoski od spółgłosek,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne, ale popełnia liczne błędy,
- nie jest aktywny na lekcjach, lecz wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej :

- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa V

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- uczeń twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje oryginalne rozwiązania różnych problemów i treści objętych podstawą programową,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- tworzone wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV i V,

- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych i osiąga w nich sukcesy.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej :

- czyta ze zrozumieniem wskazane teksty,
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, reklamowy, literacki, publicystyczny,
- omawia elementy świata przedstawionego czytanych tekstów,
- biegle posługuje się pojęciami związanymi z prasą, radiem, filmem, teatrem,
- wskazuje podmiot liryczny i narratora,
- rozpoznaje w wierszu rymy, epitety, porównania, przenośnie, uosobienia oraz określa ich funkcję,
- bardzo dobrze zna treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- redaguje wypowiedzi w poznanych formach: opowiadanie odtwórcze, opowiadanie twórcze z dialogiem, opowiadanie twórcze z elementami opisu, e-mail, sms, sprawozdanie, opis krajobrazu oraz obrazu, dedykacja,
- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- poprawnie posługuje się czasownikami w formie osobowej i nieosobowej,
- odmienia trudne czasowniki przez osoby, liczby, czasy oraz bezbłędnie określa formę gramatyczną,
- określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem,
- poprawnie tworzy przysłówki od przymiotników,
- zapisuje słownie liczebniki podane cyfrą i odwrotnie, stosuje w zdaniu liczebniki wielowyrazowe w odpowiednim przypadku,
- stosuje zdania i równoważniki zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania rozwinięte i nierozwinięte, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wykonuje wykres graficzny zdania pojedynczego, nazywa części zdania,
- bardzo dobrze zna i stosuje poznane w kl. IV-V zasady ortografii oraz interpunkcji,
- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- czyta ze zrozumieniem wskazane teksty,
- rozpoznaje w tekście elementy świata przedstawionego,
- posługuje się pojęciami: mit, baśń, legenda, nowela, opowiadanie, odmiany powieści, pytanie retoryczne, mitologia, związek frazeologiczny, punkt kulminacyjny, puenta oraz pojęciami związanymi z prasą, radiem, filmem, teatrem,
- wskazuje podmiot liryczny, rymy, epitety, porównania, przenośnie, uosobienia,
- wskazuje cechy tekstu informacyjnego, reklamowego, literackiego, publicystycznego,
- redaguje wypowiedzi w poznanych formach: opowiadanie odtwórcze, opowiadanie twórcze z dialogiem, opowiadanie twórcze z elementami opisu, e-mail, sms, sprawozdanie, opis krajobrazu oraz obrazu, dedykacja, plan wypowiedzi,
- określa formę gramatyczną czasowników,
- odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy,
- określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem,

- zapisuje słownie liczebniki podane cyfrą i odwrotnie, poprawnie stosuje liczebniki wielowyrazowe,
- tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach,
- stosuje zdania i równoważniki zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania rozwinięte i nierozwinięte, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wykonuje wykres zdania pojedynczego,
- nazywa części zdania i określa ich funkcje,
- stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w kl. IV-V, popełnia nieliczne błędy,
- zna treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- czyta wskazane teksty poprawnie pod względem techniki czytania oraz potrafi znaleźć w tekście najważniejsze informacje,
- w stopniu zadowalającym zna treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,
- potrafi wymienić podstawowe elementy świata przedstawionego,
- odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych,
- zna pojęcia: mit, baśń, legenda, nowela, opowiadanie, odmiany powieści, pytanie retoryczne, mitologia, związek frazeologiczny, punkt kulminacyjny, puenta, pojęcia związane z prasą, radiem, filmem, teatrem,
- wskazuje podmiot liryczny, rymy, epitety, porównania, przenośnie, uosobienia,
- odróżnia tekst informacyjny, reklamowy, literacki, publicystyczny,
- w stopniu zadowalającym radzi sobie z samodzielnym redagowaniem poznanych form: opowiadanie odtwórcze, opowiadanie twórcze z dialogiem, opowiadanie twórcze z elementami opisu, e-mail, sms, sprawozdanie, opis krajobrazu oraz obrazu, dedykacja, plan własnej wypowiedzi,
- odmienia czasownik oraz określa formy osobowe,
- wyróżnia formy nieosobowe czasownika,
- posługuje się rzeczownikami o nietypowej odmianie,
- poprawnie stopniuje przymiotniki,
- zna podział liczebników i potrafi je odmienić,
- stopniuje przysłówki,
- tworzy zdania i równoważniki zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania rozwinięte i nierozwinięte, zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- zna części zdania i ich funkcje,
- stosuje zasady pisowni poznane w klasach IV- V, popełnia nieliczne błędy ortograficzne,
- korzysta ze słowników, encyklopedii, zasobów internetowych w celu pozyskiwania potrzebnych informacji.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności:

- technika głośnego i cichego czytania umożliwia rozumienie tekstu,
- wskazuje w utworze elementy świata przedstawionego,
- zna w stopniu zadowalającym treść lektur obowiązkowych oraz wybranych do przeczytania lektur uzupełniających,

- z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w poznanych formach,
- rozpoznaje czasowniki i określa formy osobowe i nieosobowe przy pomocy nauczyciela.
- odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy,
- odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki,
- rozróżnia liczebniki, przysłówki, przyimki i spójniki,
- rozpoznaje zdania i równoważniki zdań, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, zdanie rozwinięte i nierozwinięte, zdanie współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wskazuje podmiot, orzeczenie, rozróżnia określenia w zdaniu,
- zna w stopniu zadowalającym zasady ortografii poznane w klasach IV- V,
- zna w stopniu zadowalającym zasady interpunkcyjne,
- podejmuje próby korzystania ze słowników, encyklopedii, zasobów internetowych w celu pozyskiwania potrzebnych informacji.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji i składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym,
- wypowiedzi ustne nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych, stylistycznych, logicznych,
- nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VI

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- uczeń twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- proponuje oryginalne rozwiązania różnych problemów i treści objętych podstawą programową,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- bierze udział w konkursach literackich, ortograficznych i osiąga w nich sukcesy,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej :

- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, interpunkcyjnym,
- potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie,
- sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy,
- używa różnych typów wypowiedzi w zależności od celu i sytuacji mówienia,
- bezbłędnie pisze charakterystykę postaci; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie, opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów,
- ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania,
- bezbłędnie pisze krótsze i dłuższe formy wypowiedzi (w formach poznanych w klasach IV-VI),
- dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji wiersza,
- funkcjonalnie używa cudzysłowu,
- stosuje formy nieosobowe czasownika na „-no”, „-to”,
- sprawnie deklinuje rzeczowniki,
- Potrafi poprawnie używać rzeczowników o nietypowej odmianie,
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu,
- biegle stopniuje przymiotniki i przysłówki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym, wyższym i najwyższym,
- rozpoznaje i stosuje różne typy liczebników,
- poprawnie stosuje zaimki,
- rozpoznaje części zdania,
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami,
- rozróżnia zdania i równoważniki zdań,
- poprawnie posługuje się zdaniami pojedynczymi i złożonymi podrzędnie i współrzędnie,
- rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne,
- poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- czyta płynnie, stosując zasady prawidłowej intonacji,
- dobra znajomość tekstu pozwala na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego,
- wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać nieliczne błędy językowe,
- potrafi tworzyć różne formy wypowiedzi pisemnej poznane w kl. IV- VI,
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy,
- opisuje przeżycia bohaterów lektury,
- wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu,
- rozpoznaje części mowy,
- wymienia rodzaje zaimków,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym, wyższym i najwyższym,
- rozpoznaje i poprawnie stosuje różne typy liczebników,

- poprawnie posługuje się rzeczownikami o nietypowej odmianie,
- rozpoznaje części zdania,
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami,
- rozróżnia zdania i równoważniki zdań,
- poprawnie posługuje się zdaniami pojedynczymi i złożonymi podrzędnie i współrzędnie,
- rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne,
- poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa, ortografii i interpunkcji,
- w miarę poprawnie, samodzielnie tworzy formy wypowiedzi poznane w kl. IV-VI,
- technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienia tekstu,
- zna w wystarczającym stopniu przewidziane programem lektury,
- umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego,
- odróżnia podmiot liryczny od narratora,
- potrafi wyodrębnić w wierszu podstawowe środki stylistyczne,
- poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat,
- wyróżnia w tekście czasowniki w formie osobowej i nieosobowej; określa formę fleksyjną czasowników,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- rozpoznaje w zdaniu części mowy,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzeń,
- układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych,
- wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie,
- odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych,
- na zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI i stara się je stosować.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu, a względna poprawność językowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu zagadnienia,
- w wypowiedziach pisemnych bardzo częste są błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne,
- stopień opanowania wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela,
- redaguje krótkie prace pisemne w formach poznanych w kl. IV-VI,
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu,

- odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy,
- odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki,
- wyodrębnia części zdania,
- odróżnia zdania pojedyncze od złożonych,
- odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych,
- zna i stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV-VI.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności w zakresie fleksji i składni, słownictwa, frazeologii i redagowania wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu zadowalającym,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych, stylistycznych, logicznych,
- nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego - klasa VII

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je analizować i interpretować w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem w mowie i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie,
- bardzo dobrze zna treść lektur,
- rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie,
- interpretuje teksty w kontekście innych utworów danego gatunku,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami form poznanych w kl. IV-VII, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- funkcjonalnie wykorzystuje cytaty w swoich wypowiedziach,
- używa właściwie form imiesłowu przymiotnikowego czynnego i biernego,
- prawidłowo stosuje imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie,
- stosuje różne typy wypowiedzeń,
- rozpoznaje wszystkie części zdania pojedynczego,
- przedstawia i omawia relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniach złożonych,
- stosuje mowę zależną i niezależną,
- dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów,
- tworzy rozbudowane rodziny wyrazów,
- wyjaśnia istotę socjolektu,
- rozpoznaje i tworzy różne rodzaje neologizmów,
- rozumie zjawisko homonimii,
- stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach,
- omawia składniki aktu komunikacji,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- tworzy wypowiedzi pisemne w formach poznanych w kl. IV- VII, popełniając niewiele błędów w zakresie kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- podejmuje próby wykorzystania cytatów w swoich wypowiedziach,
- rozróżnia i poprawnie stosuje części mowy,
- tworzy i poprawnie stosuje w wypowiedziach formy imiesłowu przymiotnikowego czynnego i biernego,
- tworzy i poprawnie stosuje się imiesłów przysłówkowy współczesny i uprzedni,
- zna i stosuje różne rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych,
- omawia relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniach złożonych, stosuje mowę zależną i niezależną,

- omawia budowę słowotwórczą wyrazów pochodnych,
- rozpoznaje rdzeń,
- tworzy rodziny wyrazów,
- wie, co to jest socjolekt, homonim, homofon,
- rozpoznaje neologizmy i archaizmy,
- poprawnie zapisuje skróty,
- rozpoznaje intencje nadawcy w komunikacie i cele komunikatu,
- zna i stosuje zasady kultury języka i porozumiewania się w sieci,
- bierze czynny udział w lekcji.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstów kultury,
- w wystarczającym stopniu zna treść lektur,
- redaguje krótkie prace w formach poznanych w kl. IV- VII,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rozróżnia części mowy poznane w kl. IV-VI,
- rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe,
- nazywa części zdania pojedynczego,
- odróżnia zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- odróżnia wyrazy podstawowe i pochodne,
- wyjaśnia pojęcia: temat słowotwórczy i formant,
- tworzy rodziny wyrazów,
- wskazuje archaizmy i neologizmy,
- zna różne sposoby wzbogacenia słownictwa,
- wie, co to są homonimy i homofony,
- potrafi poprawnie zapisać najczęściej używane skróty,
- wymienia składniki aktu komunikacji,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- większość zadań, nawet bardzo łatwych, uczeń wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, często niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- stara się redagować prace w formach wypowiedzi poznanych w kl. IV-VII,

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- rozpoznaje części mowy i określa ich formy przy pomocy nauczyciela,
- potrafi wskazać imiesłowy,
- rozpoznaje wyrazy pokrewne i bliskoznaczne,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, współrzędnie złożone od podrzędnie złożonego,
- rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne,
- tworzy proste rodziny wyrazów,
- rozpoznaje w tekstach neologizmy i archaizmy,
- potrafi podać znaczenie prostych skrótowców,
- wie, na czym polega komunikacja językowa.
- zna zasady kultury języka,
- zna zasady porozumiewania się w sieci,
- rozpoznaje mowę niezależną i mowę zależną,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej :

- uczeń ma problemy z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasa VIII

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o wysokim stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je z zaangażowaniem w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- krytycznie ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do zasad moralnych,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,

- tworzy wyczerpujące wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w realizacji projektów i w dyskusjach,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów kultury oraz tworzeniu wypowiedzi,
- wyróżnia się szczególną dbałością o kulturę słowa,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznane w kl. IV – VIII.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- samodzielnie odczytuje teksty współczesne i dawne na poziomie dosłownym i przenośnym, interpretuje je w różnych kontekstach,
- czyta płynnie, wyraźnie i wyraziście.
- rozumie znaczenie archaizmów i wyrazów należących do gwar obecnych w tekstach literackich, odszukuje ich znaczenie w przypisach lub innych źródłach, odróżnia archaizm od archaizacji,
- rozróżnia sposoby oddziaływania tekstu na odbiorcę, takie jak perswazja, sugestia, ironia, aluzja, wartościowanie, manipulacja,
- wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim,
- charakteryzuje nadawcę i adresata wypowiedzi, podaje odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swych ustaleń,
- dostrzega i wyjaśnia złożone motywy postępowania bohaterów, wartościuje ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych,
- wskazuje w tekstach cechy typowe dla liryki, epiki i dramatu,
- rozpoznaje omawiane gatunki literackie,
- analizuje środki stylistyczne, określa ich funkcje w tekście,
- przedstawia i szczegółowo analizuje elementy świata przedstawionego w utworze,
- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach; wykorzystuje do pracy spis treści, wyszukuje i zapisuje cytaty z poszanowaniem praw autorskich,
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż,
- analizuje i interpretuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury, określa ich funkcje,
- interpretuje aforyzm i anegdotę,
- analizuje i omawia elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia,
- analizuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji i manipulacji,
- dostrzega i omawia funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie,
- wskazuje elementy stylu oficjalnego, nieoficjalnego, urzędowego i artystycznego w tekstach i określa ich funkcję,
- interpretuje dzieło sztuki i omawia konteksty z nim związane,
- pisze wyczerpująco i na temat, stosując właściwą dla danej formy kompozycję,
- zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną,
- samodzielnie redaguje różne – dłuższe i krótsze (użytkowe) formy wypowiedzi,
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, odwołując się do kontekstów,
- samodzielnie pisze życiorys, cv, podanie i list motywacyjny,
- stosuje w praktyce wiedzę z fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji i składni,

- stosuje zasady poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań,
- zna i stosuje zasady etykiety językowej,
- recytuje z pamięci teksty poetyckie, interpretując je głosowo.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w większości opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- samodzielnie odczytuje większość tekstów współczesnych i dawnych na poziomie dosłownym i przenośnym,
- dostrzega w tekście manipulację, perswazję, sugestię, ironię, aluzję,
- omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim,
- omawia w tekście poetyckim cechy liryki,
- przytacza środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, eufemizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, anaforę, porównanie, porównanie homeryckie, archaizację, kolokwializm, określa ich funkcje w tekście,
- wskazuje cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, legendy, baśni, przypowieści, mitu, bajki, pamiętnika, dziennika, epopei,
- wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, stosuje w praktyce słownictwo dotyczące dramatu, rozpoznaje rodzaje dramatu,
- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach,
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż, podaje cechy tych gatunków,
- rozumie aforyzm i anegdotę,
- wyróżnia w tekście cechy stylu oficjalnego, nieoficjalnego, urzędowego i artystycznego,
- zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tworzonego tekstu,
- redaguje poprawnie użytkowe formy wypowiedzi,
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst,
- pisze poprawnie: opis, charakterystykę, sprawozdanie, recenzję, list nieoficjalny i oficjalny, dziennik, pamiętnik, rozprawkę, przemówienie,
- posługuje się stylem urzędowym, samodzielnie pisze swój życiorys, cv, podanie i list motywacyjny,
- stosuje zasady poprawnej wymowy oraz normy dotyczące akcentowania wyrazów i zdań,
- posiada i stosuje w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- recytuje z pamięci tekst poetycki, interpretując go głosowo,
- poprawnie stosuje w praktyce zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie dosłownym i przenośnym,
- dostrzega w analizowanym tekście perswazję, sugestię, ironię i aluzję,
- identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki i rozróżnia gatunki liryczne,
- wskazuje środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, eufemizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, anaforę, porównanie, porównanie homeryckie, archaizację, kolokwializm,
- rozpoznaje nowelę, powieść, opowiadanie, legendę, baśń, przypowieść, mit, bajkę, balladę, satyrę, pamiętnik, dziennik, fantasy, epopeję,
- rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego, zna gatunki dramatyczne,

- wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach,
- wyszukuje i zapisuje cytaty, z poszanowaniem praw autorskich,
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż,
- rozpoznaje symbole i alegorie występujące w poznanych tekstach kultury,
- rozpoznaje aforyzm i anegdotę,
- zauważa elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy wyliczenia, wykrzyknienia,
- rozpoznaje na typowych przykładach styl oficjalny, nieoficjalny, urzędowy i artystyczny,
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst ,
- tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w tym rozprawkę, przemówienie,
- samodzielnie pisze swój życiorys, cv, podanie i list motywacyjny,
- posiada i stara się stosować w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- zna i stosuje językowe zasady etykiety,
- recytuje z pamięci tekst poetycki,
- zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej:

- większość zadań, nawet łatwych, wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki na poziomie dosłownym, na poziomie symbolicznym z pomocą nauczyciela,
- wie, czym są perswazja, sugestia, ironia,
- dostrzega cechy liryki jako rodzaju literackiego,
- zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, wymienia gatunki należące do epiki,
- odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu.
- potrafi zakwalifikować znane mu teksty jako baśń, bajkę, legendę, mit, nowelę, pamiętnik, dziennik, balladę i satyrę.
- posługuje się cytatem, z poszanowaniem praw autorskich,
- odróżnia tekst literacki od naukowego i popularnonaukowego,
- wymienia gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż,
- z pomocą nauczyciela wskazuje symbole i alegorie w omawianych tekstach kultury,
- wymienia osoby uczestniczące w powstawaniu przedstawienia teatralnego oraz filmu,
- identyfikuje styl oficjalny, nieoficjalny, urzędowy i artystyczny,
- pisze na temat, stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu,
- streszcza i skraca tekst,
- tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym,
- stosuje narrację pierwszo- i trzecio osobową,
- pisze życiorys, cv, a z pomocą nauczyciela- podanie i list motywacyjny,
- posiada w stopniu podstawowym i stara się stosować w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- zna podstawowe zasady ortograficzne, stara się stosować je w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej :

- uczeń ma problemy z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie potrafi w stopniu podstawowym redagować wypowiedzi w poznanych formach,
- nie opanował podstawowej wiedzy z zakresu fonetyki, słowotwórstwa i słownictwa, fleksji, składni,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- nie angażuje się w pracę grupy.